

Intervenció logopèdica per dany neurològic Curs 2018-19

Dades generals de l'assignatura

6 ECTS

2n curs / 1r semestre/ obligatòria

Núria Oriol Peregrina

noriol@umanresa.cat

Llicenciada en Psicologia. Diploma de Postgrau en Patologia del llenguatge. Màster Universitari en Bioètica. Logopeda a MútuaTerrassa Sociosanitària.

Descripció general de l'assignatura

Aquesta assignatura té com a objectiu proporcionar coneixements teòrics i pràctics bàsics per tal de fer una exploració i una intervenció a persones amb alteracions de la parla i de la deglució per dany neurològic sobrevingut.

Concretament pretén desenvolupar les habilitats per obtenir la informació necessària pel que fa al cas, desenvolupar la capacitat de planificar i dur a terme l'exploració fent servir test o tasques específiques per tal d'arribar a un diagnòstic, per posteriorment desplegar la capacitat de planificar i conduir una intervenció individualitzada.

Competències

G3 - Interactuar amb altres persones amb empatia, demostrant habilitats en les relacions interpersonals.

CB2 - Que els estudiants sàpiguen aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseixin les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

CB3 - Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

T2 - Projectar els valors de l'emprenedoria i de la innovació en l'exercici de la trajectòria personal acadèmica i professional a través del contacte amb diferents realitats de la pràctica i amb motivació cap al desenvolupament professional.

E5 - Dissenyar i dur a terme els tractaments logopèdics, tant individuals com col·lectius, establint objectius i etapes, amb els mètodes, tècniques i recursos més eficaços i adequats, i atenent a les diferents etapes evolutives de l'ésser humà.

E6 - Seleccionar, implementar i facilitar l'aprenentatge de sistemes de comunicació augmentatius així com el disseny i ús de pròtesis i ajudes tècniques necessàries adaptats a les condicions físiques, psicològiques i socials dels seus pacients.

E7 - Assessorar a famílies i a l'entorn social dels usuaris, afavorint la seva participació i col·laboració en el tractament logopèdic.

E10 - Conèixer els límits de la professió i les seves competències sabent identificar quan és necessari un tractament interdisciplinari o la derivació a un altre professional.

E11 - Explicar i argumentar el tractament seleccionat.

E12 - Conèixer, dissenyar i aplicar programes preventius relacionats amb la logopèdia, i fomentar les habilitats comunicatives en la població.

E16 - Conèixer i valorar de forma crítica les tècniques i els instruments d'avaluació i diagnòstic en logopèdia, així com els procediments de la intervenció logopèdica.

E19 - Presentar una adequada producció de la parla, estructuració del llenguatge i qualitat de la veu.

E22 - Incorporar els principis ètics i legals de la professió a la pràctica, integrant els aspectes socials i comunitaris en la presa de decisions.

E23 - Ser capaç d'exercir la professió, respectant l'autonomia del pacient, els seus determinants genètics, demogràfics, culturals i econòmics, aplicant els principis de justícia social i comprenent les implicacions ètiques de la salut en un context mundial en transformació.

Resultats d'aprenentatge

1. Dissenya projectes d'intervenció logopèdica, seleccionant el model, els objectius, les tècniques i recursos adequats per a la intervenció logopèdica atenent als condicionants de cada un dels àmbits d'intervenció: educatiu, social i sanitari.
2. Especifica de forma àmplia un conjunt de consells pràctics per incitar la participació de la família en el tractament logopèdic.
3. Mostra habilitats per tractar pacients amb trastorns de la comunicació, el llenguatge, la parla, l'audició, la veu i les funcions orals no verbals i identifica les situacions que requereixen la derivació a altres professionals.
4. Argumenta sobre la importància i la influència de l'entorn social en la millora del tractament logopèdic de diferents casos pràctics.
5. Identifica i usa de forma correcta cadascun dels elements que determinen la qualitat i l'eficiència en l'emissió vocal: el timbre, l'entonació, la intensitat, l'expressivitat, l'articulació i la projecció com a model en la intervenció logopèdica.
6. Analitza les capacitats personals i professionals pròpies en relació a diferents àmbits de la pràctica professional.
7. Avalua pràctiques professionals en contextos emergents i globals i proposa línies d'intervenció ajustades a les diferents realitats.
8. Recopila i interpreta dades i informacions sobre les que fonamentar les seves conclusions incloent-hi, quan calgui i pertinent, la reflexions sobre assumptes d'índole social, científica o ètica en l'àmbit de la logopèdia.

Blocs didàctics

Bloc 1 Intervenció logopèdica en la persona adulta amb dany cerebral sobrevingut

- 1.1 Malalties neurològiques més importants que cursen amb trastorns de parla i/o deglució.
- 1.2 Classificació de les principals entitats neurologopèdiques.
- 1.3 Repercussió de les malalties neurològiques sobre la parla i la deglució.
- 1.4 Característiques de l'exploració logopèdica en el pacient adult.

Bloc 2 Exploració i intervenció de la disàrtria en la persona adulta amb dany neurològic

- 2.1 Alteracions de la parla: disàrtria, anàrtria, apràxia. Diagnòstic diferencial.
- 2.2 Semiologia de les alteracions de la parla.
- 2.3 Mètodes exploratoris de la parla. Tasques avaluatives. Testes de disàrtria.
- 2.4 Diagnòstic i pronòstic en la disàrtria.
- 2.5 Delimitació dels objectius de treball en la disàrtria.
- 2.6 Metodologia d'intervenció en les alteracions de la parla.
- 2.7 Planificació de la intervenció logopèdica en els trastorns de la parla adquirits.

Bloc 3 Exploració i intervenció de la deglució en la persona adulta amb dany neurològic

- 3.1 Concepte de disfàgia. Tipus de disfàgia.
- 3.2 Alteracions de la deglució. Semiologia de la disfàgia.
- 3.3 Mètodes de detecció de la disfàgia.
- 3.4 Mètodes exploratoris de la deglució. Testes d'exploració clínica.
- 3.5 Diagnòstic i pronòstic en la disfàgia.
- 3.6 Delimitació dels objectius de treball en la disfàgia.
- 3.7 Metodologia d'intervenció en les alteracions de la deglució.
- 3.8 Planificació de la intervenció logopèdica en els trastorns de la deglució.

Activitats formatives

Exposició magistral de la professora

Visualització de vídeos

Simulacres, jocs, dinàmiques, role play, dramatitzacions

Confecció esquemes, presentacions gràfiques, mapes conceptuals

Anàlisi i exposició de material gràfic, pictogràfic

Debats, col·loquis, converses o grups de discussió

Treballs d'ampliació i síntesi

Estudi de cas, supòsit pràctic, casos clínics

Exposicions orals i defenses de projectes

Lectura i comprensió de textos i elaboració d'informes o resums

Exàmens i proves

Recerca d'informació bibliogràfica, investigació documental

Preparació individual de proves. Estudi personal de contingut

Correcció/revisió d'exercicis i seguiment

Realització d'activitats o exercicis d'aplicació

Instrumentes d'avaluació	%	Recuperable	%Total
Observació de la participació	En els exercicis i discussions de casos clínics a classe: 5%	No	5
Seguiment del treball realitzat	Exercici 1: 15% Exercici 2: 15%	No No	30

Proves específiques d'avaluació: exàmens	Examen bloc 1 i 2: 10%	Recuperable	45
	Examen bloc 3*: 35%	Recuperable	
Realització de Treballs o projectes requerits	Treball en grup amb exposició: 20%	No	20

*Per l'aplicació de la mitjana total de l'assignatura és imprescindible treure com a mínim un 4,5 en l'examen del bloc de disfàgia.

Si l'alumne vol millorar la nota d'una activitat recuperable, caldrà que ho notifiqui formalment al docent responsable de l'assignatura en el termini màxim de 3 dies després de la publicació de les notes finals del període ordinari d'avaluació.

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

Bleeckx D. Disfagia evaluación y reeducación de los trastornos de la deglución. Madrid: McGraw-Hill; 2004. Recuperat de: http://cataleg.upc.edu/record=b1286577~S1*cat

Melle N. Guía de intervención logopédica en la disartria. Madrid: Síntesis; 2007. Recuperat de: http://cataleg.upc.edu/record=b1405720~S1*cat

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

Darley F, Aronson AE, Brown JR. Alteraciones motrices del habla. Buenos Aires: Editorial Médica Panamericana; 1978.

Ickenstein G. Diagnosis and treatment of neurogenic dysphagia. Bremen: Uni-Med Science; 2011.

Jaume G, Tomás M, editors. Manejo de la disfagia y aspiración. Barcelona: Ergon; 2007. Recuperat de: http://cataleg.upc.edu/record=b1332234~S1*cat

Rockland A, Santos R. Videofluoroscopia da deglutiçao no diagnóstico funcional da disfagia. Lisboa: EPAP; 2016. Recuperat de: http://cataleg.upc.edu/record=b1474689~S1*cat

Woisard V, Puech M. La réhabilitation de la déglutition chez l'adulte: le point sur la prise en charge fonctionnelle. 2e éd. Marseille: Solal; 2011.